

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap hetenkint kétszer „ERDÉLYI MUZEUM” czimű melléklettel.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, valamint vidéken negyedévre 3 ft. félre 6 ft. pp.
A hirdetések négyezer hasábozott sorának ára 1 kr. pp.

Előfizetni lehet vidéken bérmentesen minden es. k. postahivatalnál, helyben a kiadónál b. magyarutca 322 sz. a. kihez minden a lap anyagi ügyeit illetők iránt egyedül lehet fordulni. A szerkesztőhez csak a beltartalmára tartozók intézendők. Nem bérmentes leveleket csak rendes levelezőkől fogadunk el.

Tartalom: Az európai békeoklevél. Postai új rendeletek. Gróf Mikó történeti adatok II kötet. Kolozsvári hírek. Nemzeti színház. B. hunyadi levél. Színházi részvények gyűlése. Mországi hírek. Császári nyilatkozat. Külföld. Börze. Hirdetési melléklet.

Államszerződés Austria, Franciaország, Nagy-Britannia, Poroszország, Oroszország, Szardínia és Törökország közti 1856. márt. 30-káról.

Kötöttet Párisban 1856. mártius 30-án.

Az illető erősítvények ugyanott kicseréltek 1856. ápril 27.

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator; Rex Hungariae, etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Postquam Nos et Augustissimi ac Potentissimi Principes, Britanniae Hiberniaeque Regina, Francorum nec non Omnium Russiarum Imperatores, porro Sardiniae Rex atque Magnus Osmanorum Sultanus, desiderati ad reconciliandam certam diuturnamque pacem, quae bello in Oriente flagrante perturbata erat, consensus causa, Ministros plenipotentiarios nominavimus, qui Lutetiae Parisiorum in congressum convenerunt; posteaquam porro, consensione feliciter stabilita, Nos aequae ac praefati Serenissimi Principes Augustissimi ac Potentissimi Principem, Borussiae Regem, utpote qui Conventionem Londini 13. Julii 1841. initam simul quoque signaverat in totius Europae commodum et utilitatem ad participationem in negotiis illis invitavimus, hucque etiam Serenissimus Princeps Ministros Suos plena potestate munitos ad Congressum miserat, Plenipotentiarii ablegati de sequentibus conveniunt articulis:

A MINDENHATÓ ISTEN NEVÉBEN.

A franciák császára, Nagybritannia és Írland egyesült királyságok királynője, és minden oroszok császára, Szardínia királya és az ottomanok császára, azon öhajjól lelkesítve, a háború inségeinek véget vetni, valamint hogy azon bonyodalnak visszatérésének, melyek azt előidéztek, elejét vegyék, elhatározták, Austria Császára O Felségével a béke helyreállítása és megszilárdításának adandó alapok iránt az ottoman birodalom függetlensége és épségének hatályos és kölcsönös biztosítékok általi biztosítása mellett, megegyezni.

E célból a fönemlített felségek meghatalmazottjaikul kinevezék és pedig:

Austriai Császár O Felsége: gróf Buol Schauenstein Károly Ferdinánd val titkos tanácsos és kamarást, a császári Ház s a külügyek miniszterét és a ministertanács elnökét, a cs. kir. Leopold rend nagy keresztet stb. stb. és báró Hübner József Sándor val. titkos tanácsost és rendkívüli követet s meghatalmazott minis-tert a francia cs. udvarnál stb.

A franciák császára O Felsége gr. Colonna Walewski Sándor a külügyek minis-ter-államtitkárát, a birodalom senátorát, stb. és báró Bourqueney Ferencz Adolf rendkívüli követet és meghatalmazott ministert austriai császári udvarnál stb.

Nagybritannia és Írland egyesült királyságok királynője O Felsége gróf Clarendon báró Hyde de Hindon György Vilmos Frigyes, az egyesült királyság pártját, O Felsége titkos tanácsának tagját, a külügyek első államtitkárát stb. és báró Cowley Henrik Richard Károlyt, az egyesült birodalom pártját, O Felsége titkos tanácsának tagját, rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet a franciák császára O Flségénél stb.

A minden oroszok császára O Felsége gróf Orloff Elek főhadsegédet és lovassági tábornokot stb. és báró Brunnov Pülöp rendkívüli követet és meghatalmazott ministert a német szövetségnél és Hesson nagyherceg O kir. fenségénél stb.

Szardínia királya O Felsége gr. Camill Bensot a minis-teri tanács elnökét és a pénzügyek minis-ter-államtitkárát stb., és marquis de Villamarina Salvator rendkívüli követet és meghatalmazott ministert a francia cs. udvarnál stb. Végre

Az ottomanok császára O Felsége: Muhammed Emin Aali pasát, az ottoman birodalom nagyvezérét stb. és Mehemed Dzsamil bey rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet a franciák császára O flgénéél stb.

kik Párisban congressusra egybegyűltek.

Miután az egyetértés köztik szerencsésen helyre lön állitva, Austria császára, a franciák császára, Nagybritannia és Írland egyesült királyságok királynője, a minden oroszok császára, Szardínia királya és az ottomanok császára O felségeik, megfontolva, hogy európai érdekében Poroszországnak királya O felségének mint az 1841. júl. 13-ki conventio aláírójának az ujonnan eszközlendő kiegyezésekbeni részvételhez meg kell hivatnia, és méltányolva ama nagy becsét, melyet az említett felség részvétele az általános békeműnek kölcsönzendő, azt meghívák, hogy a congressusra meghatalmazottakat küldjön.

Ennek folytán Poroszország királya O felsége meghatalmazottjaul kinevezte: báró Manteuffel Otto Tivadar minis-terelnököt és a külügyek minis-terét stb. és gróf Hatzfeldt-Wildenburg-Schönstein rendk. követet és meghat. ministert a francia cs. udvarnál stb.

A meghatalmazottak, miután teljhatalmaikat kölcsönösen kicserélték és kellő alakban kiállitva lenni találták, következő pontok iránt egyeztek meg:

1. cz. A jelen békekötés kicserélése napjától fogva örök időkre béke és barátság áll fenn a franciák császára O felsége, Nagybritannia és Írland egyesült királyságok királynője O felsége, Szardínia királya O felsége, szultán O császári felsége közt egyfelől, minden oroszok császára O felsége közt másfelől, valamint örökösök és utódai, államai és illető alattvalói közt

2. cz. A béke a nevezett felségek közt szerencsésen helyreállván, a háború folyta alatt hadseregeik által meghódított vagy elfoglalt területek kölcsönösen kiürítetnek. Külön határozmányok fogják a kiürítés módjait megállapítani, minek oly gyorsan, mint csak lehet, kell eszközölni.

3. cz. Minden oroszok császára O felsége kötelezi magát szultán O felségének visszaadni Karsz városát és fellegvárát, valamint az ottoman terület más részeit, mik az orosz hadsapatok birtokában vannak.

4. cz. O felségeik, a franciák császára, az egyesült n. britanniai s írlandi birodalom királynője, a szardíniai király s a szultán arra kötelezik magukat, hogy a minden oroszok császára O felségének Szabasztopol, Balaklava, Kamies, Eupatoria, Kerts, Jenikale s Kiburn városait s kikötőit, valamint a szövetséges csapatok által megszállva tartott miudn más területrészeket visszaadandják.

5. cz. O felségeik, a franciák császára, az egyesült n. britanniai s írlandi birodalom királynője, a minden oroszok császára, a szardíniai király s a szultán alattvalói közül mindazoknak, kik bármiként az ellenséges ügy javára a hadi eseményekbeni részvétel bűnébe estek, teljes amnestiát adnak.

Ebbe világosan beleértetik, miképp ezen amnestia mindegyik hadfolytató hatalmasságnak azon alattvalóira is kiterjed, kik a háború alatt valamely más hadfolytató hatalmasság szolgálatában megmaradtak volna.

6. cz. A hadifoglyok mindkét részről haladéktalanul vissza fognak adni.

7. cz. O felségeik, az austriai Császár, a franciák császára, az egyesült n. britanniai s írlandi királyság királynője, a porosz király, a minden oroszok császára, s a szardíniai király ezenel nyilatkoztatják a magas portának az európai állam-közösség s az európai népjog előnyeiben részvételre bocsátását O felségeik, mindegyikük maga részéről arra kötelezik magukat, hogy a török birodalom függetlenségét s területi épségét tisztelendik, közösen biztosítják ezen kötelességnek szigorú megtartását, s ennél fogva minden oly tettet, mely azt megsérthetné, általános érdekű kérdésnek tekintendnek.

8. cz. Ha a magas porta s a többi szerződő hatalmasságok egyike vagy többje közt oly viszály támadna, mely kölcsönös viszonyaik fentartását veszélyeztetné, a magas porta s ezen hatalmas-

ságok mindegyike, mielőtt a fegyvererő alkalmazásához folyamodnának, a többi szerződő hatalmasságokat képesekké teendik arra, hogy közbejáró beavatkozásuk által, azon végső eszköz alkalmazását megelőzhessék.

9. cz. Szultán O felsége, alattvalói jóléte iránti állandó gondoskodásból egy firmánt adván ki, mely azok sorsát vallás és nemzetiségi különbség nélkül javítván, megerősíti birodalma keresztény alattvalói iránti nemes törekvéseit, s érzelmeiről e tekintetben új bizonyítványt akarván nyújtani, elhatározta a monddt, s fejedelmi akaratból önként eredett firmánt a szerződő hatalmakkal közleni.

A szerződő hatalmak e közlés magas becsét constatirozzák. Magától értetik, hogy az semmi esetben nem ad jogot a fennemlített hatalmaknak, akár együtt, akár külön, a szultánnak alattvalóihozi viszonyaiba vagy birodalma beligazgatásába avatkozásra.

10. cz. Az 1841. július 13-iki egyezmény, mely az ottomán birodalom számára a Bosporus és Dardanellák szorosainak bezárására vonatkozó régi rendszabályt fentartja, közös egyetértéssel újra átvizsgálatott.

Ez okmány, mely a magas szerződő felek között e czélra és ez elvhez képest kötöttet, a jelen kötéshez csatolva van és marad, s oly erővel és érvénnyel bírand, mintha annak kiegészítő részét tenné.

11. cz. A Feketetenger semlegesítve van; nyitva állván minden nemzet tengerészeti kereskedelmének, vízei és kikötői formázerint és örökre eltiltvák mind a tengerpari hatalmak, mind más hatalom hadi lobogója elöl, a jelen kötés 14 és 19-k cikkelyében foglalt kivételek fentartásával.

12. cz. A kereskedelem minden akadálytól menten, a Feketetenger vizein és kikötőiben csak az egészségi, vámügyi és rendőrségi szabályoknak lesz alávetve, mik a kereskedelmi összeköttetések kifejlésére kedvező szellemben lesznek szerkesztve.

Oroszország és a magas Porta, hogy minden nemzet kereskedelmi és tengerészeti érdekére nézve kívánatos biztosítást nyújtsanak, a Feketetenger partján fekvő kikötőkbe, a nemzetközi jog elvei szerint, consulokat bocsátanak be.

13. cz. A Feketetenger a 11-ik cikkknél fogva semlegesítve lévén, partvidéken katonai és tengerészeti arsenálok fentartása vagy felállításá szük-segtelenné és czéltalaná lesz. Következéleg minden oroszok császára O felsége és szultán O császári felsége kötelezik magukat a partvidéken katonai tengeri arsenálokat se nem állítani, sem fen nem tartani.

14. cz. A minden oroszok császára és szultán O felségeik egyezményt kötvén a partjaik szolgálatára nevez szükséges azon könnyű hajók erejének és számának meghatározása végett, melyeket a Feketetengeren tartani maguknak fentartják, ez egyezmény a jelen kötéshez csatolatik, s oly erővel és érvénnyel bírand, mintha annak kiegészítő része volna. Azt tehát a jelen kötést aláíró hatalmak megegyezése nélkül se megsemmisíteni, se módosítani nem lehet.

15. cz. A bécsi congressusokmány által megállapítva lévén az azon vizek hajózását illető elvek, melyek több államot elválasztanak vagy azokon keresztül folynak, a szerződő felek megegyeznek, hogy ez elvek jövődöre nézve a Dunára és torkolataira is alkalmaztassanak. E határozmányt mostantól fogva az európai közjoghoz tartozónak nyilváníttják s azt biztosításuk alá helyezik.

A dunai hajózás jövőre nem lehet alávetve semmi akadálnak, semmi adónak, mi a következő cikkelyekben foglalt határozmányok által világosan kikötve nincs. Következéleg sem adót, mely csupán a Duna hajózásának tényén alapul, sem vámot a hajon levő portékákért szedni nem szabad. Az e víz által elválasztott vagy átfolyt államok biztonságára felállítandó rendőrségi és vesztek szabályok ugy lesznek alkotva, hogy mennyire lehet a hajók szabad mozgásának kedvezzenek. Ezen rendszabályokon kívül a szabad hajózás elé semmi akadály nem gördíthető.

16. czikk. Az előbbeni czikk határozmányainak létesítése tekintetéből bizottmány nevezetik ki, melyben Austriát, Franciaországot, Nagy-bri-

tanniát, Poroszországot, Oroszországot, Szárdíniát és Törökországot egy-egy küldött képviselendi, melynek feladata lesz kijelölni és végrehajtani a szükséges munkálatokat Izakcsától kezdve a Duna torkolatainak s a tenger szomszédos részeinek a zátonyok s egyéb a hajózást nehezítő akadályoktól mentesítésé végett, hogy a folyamnak s a tengernek említett részei a lehető legjobb hajózási állapotba tétessenek.

Hogy ezen munkálatoknak, ugyszintén a dunatorlati hajózás biztosítása és könnyítése végett intézkedéseknek költségei fűdötessenek, a bizottmány által szótöbbséggel megállapított, kellő magasságu vámdíj szedhetetik, de azon világos föltétellel, hogy ezen tekintetben is, mint minden másban, valamennyi nemzet hajóira a tökéletes egyenlőség elve alkalmaztassék.

17. cikk. Bizottmány fog kineveztetni, melyben Austriát, Bajorországot, a magas Portát és Württembergert egyegy küldött képviselendi, kikhez járulandnak a három Dunafejedelemség biztosai, kik kinevezésének a porta megerősítését kell megnyernie. Ezen bizottmánynak, mely állandó lesz, teendői: 1) a hajózási s a folyamrendőrségi szabályok kidolgozása; 2) minden, bármennyü akadályok megszüntetése, melyek a bécsi határozmányoknak a Dunára alkalmazását gátolják; 3) az egész folyam mentében szükséges munkálatok elrendelése s végrehajtása; 4) az európai bizottmány szétoszlása után, a Duna torkolatai s a szomszéd tengerreszek hajózási föltételei örködés.

18. cikk. Föltétetik, hogy két év alatt mind az európai bizottmány teljesítendő feladatát, mind a partállam-bizottmány bevégezendő az előbbi cikk 1. 2-ik száma alatt megjelölt munkálatokat. Mihelyt e tény, az értekezletre egyesült aláíró hatalmak értesére jutand, azt tudomásul veendik s kinyilatkoztatandják az európai bizottmány feloszlását; s ezentul az állandó partállam-bizottmány gyakorlandja mindazon jogokat, melyekkel addig az európai bizottmány volt förluházva.

19. cikk. A közös egyetértéssel, a fentebb kijelentett elvek szerint megállapítandó szabályzatok végrehajtásának biztosítása végett, mindegyik szerződő hatalmasságnak jogában álland mindenkor két könnyű hajót felállítani a Duna torkolatánál.

20. cikk. A jelen békekötés 4-ik cikkében előszámlált városok, kikötők s területekérti cseréül, valamint a dunai hajózás szabadságának nagyobb biztosítása végett, az orosz császár ö felsege beléegye, hogy besszarabai határa megizagittassék.

Az új határ a Feketetengernél kezdődik, egy kilometre távolságban keletre a Burna-szola tavától, függőleg eléri az akermanni utat, ez ut hosszában megy a Traján völgyéig; Belgrádtól délnek halad el, a Jalpuck folyam hosszában halad Szaraczkáig és Katamorinál a Pruthot éri el. Ezen ponttól kezdve a két birodalmat elválasztó határok az eddigiek maradnak.

Részleteiben a szerződő hatalmasságok küldöttei fogják az új határ vonalpontjait megállapítani.

21. cikk. Az Oroszország által átengedett terület Moldvaországhoz fog csatoltatni, a magas Porta suverainitása alatt.

E terület lakosai a Fejedelemségek részére biztosított jogokban részesülendnek, három esztendeig szabadságuk lesz máséhoz költözködni, javakkal szabadon rendelkezvén.

22. cikk. Oláh- és Moldvaország a magas porta suverainitása alatt s a szerződő hatalmak biztosítéka mellett, ezentul is bírádják azon kiváltságokat és szabadságokat, melyekkel bírnak. A biztosító hatalmaknak egyike sem gyakorolhat föltétlik kizárólagos védjogot. A belügyeikbe avatkozásnak semmi külön joga nem létezendik.

23. cz. A magas Porta kötelezi magát, hogy a nevezett Fejedelemségekben a független és nemzeti igazgatást, ugyszintén a vallási, törvényhozási, kereskedelmi és hajózási teljes szabadságot megahgyja.

A jelenleg érvénnyel bíró törvények és rendeletek át fognak vizsgáltatni. Hogy e tekintetben teljes egyetértés érressék el, egy külön bizottmány, melynek megalakítása iránt a magas szerződő hatalmak megégyezendnek, fog haladéktalanul a magas porta egy biztosával összeülni Bukurestben. E bizottmánynak feladata lesz: a Fejedelemségek mostani állapotát kiismerni s jövedőbeli szervezésük alapja iránt javaslatokat tenni.

24. cz. Szultán ö felsege ígéri, hogy a két tartomány mindegyikében azonnal divánt fog e végre egybehíni, mely diván oly módon lesz összeállítva, hogy legteljesb képvisletét alkossa a társadalom minden osztálya érdekeinek. E divánok hivatása lesz, a fejedelemségek végleges szervezésére nézve a lakosság ohajátait kifejezni.

Az értekezlet egy utolsó szabályozandja a bizottmány viszonyait e divánokhoz.

25. cz. A két diván által kimondott nézeteket tekintetbe véve, a bizottmány saját munkája eredményét haladéktalanul a conferentia jelen székhelyére beküldendi. A végegyezéses a suverain hatalommal egy, Párisban a magas szerződő felek

által kötendő szerződvény által nyerendi megerősítését, és egy a szerződvény határozmányaiaval összhangzásban levő hatti sherif fogja ezen, jövedőre az aláírt hatalmak collectiv garantiája alá helyezett tartományok szervezetét végleg megállapítani.

26. cz. Megállapítottatik, hogy a Fejedelemségekben egy fegyveres hatalom fog létezni azon czélból, hogy a biztonságot ben az országban fentartsa, a háttárokon védje. A rendkívüli vödröndszabályoknak, melyeket azok, a magas Porta beléegyeztével, minden idegen támadás visszautasítására élebe léptetni szükségesnek látandnak, semminemü akadály nem fog utjokba gördíttetni.

27. cz. Ha a fejedelemségek belnyugalma fenyegetve és veszélyezve lenne, a magas Porta a többi szerződő hatalmakkal értekezendik a törvényes rend fentartása vagy helyreállítására szükséges rendszabályok fölött. Fegyveres interventio ezen hatalmak előleges beléegyezése nélkül nem történhetik.

28. cz. A szerb fejedelemség a portától függési viszonyában megmarad, a császári hat-ok értelmében, melyek annak jövedő a hatalmak collectiv garantiája alá helyezett jogait s kiváltságait megállapítják s meghatározzák. Ennek következtében ezen fejedelemség az ö független és nemzeti kormányzatát, valamint a cultus, a törvényhozás, a kereskedés és hajózás teljes szabadságát megtartandja.

29. cikk. A magas Porta helyőrségi joga, a mint az a korábbi rendszabályok által meghatározottat, fen fog tartatni. Szerbiában semmi fegyveres beavatkozás sem fog történni a magas szerződő felek előleges beléegyezése nélkül.

30. cikk. Ö felsege, minden oroszok császára és ö felsege a szultán birtoklatukat Ázsiában úgy, a mint az az ellenségeskedések kitérés előtt törvényesen fenállott, épségben fentartják. Minden helyi viszálykodás elhárítására a határvonal verificaltatni fog, s ha szükséges leend, rectificaltatni is, a nélkül, hogy a két fél közül egyik vagy másikra nézve területi hátrány keletkezhetne belőle. E czélból egy vegyes bizottmány, két orosz, két ottoman, egy francia s egy angol biztosból áll, fog haladéktalanul az orosz udvar és a magas Porta közötti diplomatiái viszonyok helyreállítását után a helyszínre küldetni. Munkálataikat 8 hónapi időköz alatt, a jelen szerződés ratificatióinak kicserélése napjától számítva, be kellend végezniök.

31. cikk. Azon területi részek, melyek a háboru folyama alatt ö felsegeik az austria császár, a francziák császára, az egyesült Nagybritannia és Irland királyságok királynéja és Szárdínia királya csapatai által, azon szerződések következtében, melyek 1854 martius 12-kén Franciaország, Nagybritannia és a magas Porta, — ugyanazon évi jun. 14-én Austria és a magas Porta, és 1855. martius 15-én Szárdínia és a magas Porta között kötöttek, — megszálva valának, jelen szerződés ratificatióinak kicserélése után ki fognak ürittetni, mi helyt csak lehet. Az időközök és foganatosítás eszközei külön egyezkedés tárgyát képezendik a magas Porta és azon hatalmak közt, melyeknek csapatai annak területét megszállták.

32. cz. Azon szerződéseknek vagy conventióknak, melyek a hadviselő felek közt a háboru előtt fenállottak, megújítása vagy másokkali pótlásáig, a ki- és beviteli kereskedés, kölcsönösen a háboru előtt erejében levő rendszabályok szerint történendik, s alattvalóikkal kölcsönösen minden más tekintetben ugyanazon bsnásmódban részesülnek, mint a legnagyobb kedvezést élvező nemzetéi.

33. cikk. A mai napon ö felsege a francziák császára, ö felsege Nagybritannia és Irland egyesült országok királynéja egyrészt, és ö felsege, a minden oroszok császára közt másrészt kötött kötvény az Aland-szigetekre vonatkozólag, a jelen szerződéshez van s marad csatolva s ugyanazon erővel és beccsel bírand, mintha annak alkatrészt képezné.

34. cz. A jelen szerződés ratificaltatni fog, s e ratificatiók négy hét alatt, vagy ha lehet, hamarabb is, Párisban fognak kicseréltetni.

Melyek meghitelesítésére az illető felhatalmazottak azt aláírták, s ezimereik pecsétjével ellátták.

Kelt Párisban, ezernyolczszázötvenhatodik év martius havának harminczadik napján.

Buol-Schauenstein, (P. H.) Hübnér, (P. H.) Walewzski A. (P. H.) Bourquency. (P. H.) Clarendon. (P. H.) Cowley. (P. H.) Manteuffel. (P. H.) Hatzfeldt. (P. H.) Orloff. (P. H.) Brunnov. (P. H.) C. Cavour. (P. H.) De Villamarina. (P. H.) Aali. (P. H.) Mehemed Djemil. (P. H.)

Ideiglenes pötezik.

A ma aláírt szerződvény határozmányai a tenger szorosokról, a hadfölytató hatalmak által a hadseregeikről megszállt területekreszek kiürítésére használt hadihajókra nem alkalmaztatnak; a főnemlített határozmányok azonban közvetlenül e kiürítés bevégezése után ismét teljes erőbe lépnek.

Kelt Párisban, 1856. év mart. 30-dik napján. (Következnék az aláírások mint feljebb.)

Nos igitur viso et examinato dicto tractatu

atque articulo additionali et transitorio, eos approbavimus et approbamus in omnibus et singulis dispositionibus, quae in illis continentur, atque ipsas hisce ratas gratasque habere declaramus, Verbo Nostro Imperatorio adpromittentes, Nos eas fideliter adimpleturos esse; in quorum fidem ac robur praesens ratificationis Nostrae Instrumentum manu Nostra signavimus sigilloque Nostro majori adpenso firmari jussimus.

Dabantur in urbe Nostra principe Vienna die 15. mensis Aprilis anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo sexto, Regnerum Nostro rum octavo.

Franciscus Josephus. (L. S.)
Comes A. Buol-Schauenstein.
Ad mandatum Sac. Caes. ac Reg. Apostolicae
Majestatis proprium:
Otto Liber Baro de Meyenburg m. p.
(A csatolványokat jövő számainkban adandjuk.)

Május 1-étől kezdve a Kolozsvárról Debreczenbe és N. Károlyba járó szekérposta menetrendben következő változás történt: Debreczenbe indul innen vasárnap, kedden, szerdán, pénteken; N. Károlyba hétfőn, csütörtökön esti 7 órakor. Érkezik Kolozsvárra Debreczenből hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton; N. Károlyból csütörtökön, vasárnap esti 11-édfél órakor. Ezenkívül minden szombaton esti 7 órakor Sz. Somlyóra is megy szekér-posta, mely onnan kedden esti hatodfél órakor érkezik Kolozsvárra.

Közöljük a budapesti postaigazgatóságnak is következő, városunkat is érdeklő rendeletét:

A Pest és Nagyvárad közti hetenként egyszeri málhaposta Kolozsvárig terjesztetik ki s Pest és Nagyvárra közt hetenként egyszeri málhaposta a Debreczen és N. Bánya köztinék ugyanakkori megszüntetése mellett rendeztetik.

Ezen intézkedés által, miután az eddig fenállt hetenként egyszeri málhaposta Pest és Kolozsvár közt érintetlen marad, Debreczenről hetenként háromszor, s Nagyvárad és Kolozsvárral kétszeri fuvarposta-összeköttetés állitattik helyre.

Az új járatok Pestről Kolozsvár felé 6-kán, Nagy-Bánya felé majus 1-én kezdetnek meg.

A hetenként kétszeri málhajáratok Kolozsvárra semmi, Nagy-Bányára pedig két utast a kocsi-vezetőn kívül s fuvarposta-küldeményeket darab-száma 40 font erejéig veendnek föl.

Minden utasnak szabadságában áll 30 font súlyú és 100 ft értékű pogyászát vagával vinni. Az utazási díj mértőföldenként 32 krt tesz.

A fölebbi posták az említett naptól fogva következő rendben közlekednek:

a) A pest-kolozsvári málhaposták: indulnak Pestről: kedden és szombaton délutáni 4 óra 3 perczkor; érkeznek Kolozsvárra: pénteken és kedden délután 12 óra 15 perczkor; indulnak Kolozsvárról: szerdán és szombaton esti 6 órakor; érkeznek Pestre szombaton és kedden reggeli 10 óra 19 perczkor.

b) A pest-nagybányai málhaposta Debreczen keresztül: indul Pestről: csütörtökön esti 4 óra 30 perczkor; érkezik Nagyvárra: vasárnap esti 3 órakor; indul Nagyvárról: kedden esti 2 órakor; érkezik Pestre pénteken reggeli 10 óra 10 perczkor. — Pest april 15. 1856.

A cs. k. postaigazgatóságtól.

Kolozsvár, május 5.

Gróf Mikó Inre „Erdélyi történelmi adatok“ gyűjteménye II-dik kötete is megjelent. A nemes gróf, mint előszavában is megjegyzi, mintegy meghökkenve hasonmetiekben fáradozott elődeinek sorsán, siet használni a gyorsan repülő időt, hogy szorgalmának nemese gyümölcseit szeretett nemzete kezébe adhassa még életében. Ezen gyűjteménnyel, ha történeti kütfő-érdemét nem tekintjük is, becces szolgálattal tett gróf Mikó hazájának. Csak ezen egykoru, minden mesterkélt keresettség s irói dicősségre vágyakozás nélkül készült emlékiratokból lehet tökéletesen megismerni nemzetünk erőnyeit és vétkeit, s megtanulni, hogy ha csak az összeférkezhets tulajdonával bír s a hatalom és vagyon utáni kapzsiság örökös visszavonásban nem tartja, elég szellemi tehetségekkel van felruházva, hogy magának mindenkor kellő tekintélyt és méltánylást bíron kivívni. A könyv bővebb ismertetését egyik közelebbi Muzeumunk hozandja.

KOLOZSVÁRI HÍREK.

*Időjárásunk nehány nap óta szerfölt kellemtelen. Esős, hideg, bús napjaink járnak. Május éppen úgy bánik velünk, mint kaczer hölgy imádóival. Mikor legbiztosabban számitunk napsugár, kék ég, felhőket, zivatart hoz. Ha Pesten lennénk, e panaszuinkat bizonyára élcezel végeznők, valamely arszlánkt födözvén fel, ki pár aprilisi szél nap által rászedtetve, igen korán tette magát, illetőleg felső ruháit, bizonyos lövészutezai

intézetet érintkezése. De nekünk sem lövészetünk, sem ily nemű intézetünk nincs, azért élc nélkül kell a nagy sarat taposnunk, s mindösszeis egy-egy sohaj engedhetünk meg magunknak a kövezetet és járdát illetőleg.

*A Raczek testvérek csakugyan fölléptek szinpadunkon, gyermekektől meglepő sikerrel. Volt taps, kihívás elég, csak közönség nem volt annyi, mennyi elég lett volna.

*Prielle Corneliának jövő szombaton leendő jutalmajátéka, és pedig mint értesülünk: a „Ravennai viador“. Mind a jutalmazandó neve, mind a darab híre följogosítanak azon hitre, hogy a ház telve leendő. A „Ravennai viador“ megtette már diadalutját Europa minden jelentősebb szinpadain, s a hatást mit mindenütt eszközölt, rendkívüli. Figyelmeseztük rá a drámakevelőket.

*Tordán, mint halljuk, vasárnapra virádrára a cs. k. postahivatalnál jelentékeny rablás történt. E hír egyébiránt hivatalos alappal nem bír.

*Hallomás szerint a magas kereskedelmi minis-terium egy a technikai osztályban jelentékeny hivatalt viselő egyént szándékozik Erdélybe küldeni, hogy az országot több vasutvonal vezetésére alkalmas irányban keresztül utazván, azon kellő adatokat megszerezze, melyek technikai tekintetben a vonal irányának meghatározásánál eldöntő tekintettel bírnak.

*F. A. urtól Alvinczről levelet kaptunk, melyben ő, mint értesítkre adja, a Cronstadt-i Z. rendes levelezője a journalistika művészetéről ad tudósításokat, de mivel t. tudós professor urhoz vannak intézve: minket nem illethetnek. Ellenben a levél mellékletében az alapítandó muzeumról lé-ven szó, arra egy észrevételt kell tennünk. F. A. ur jobbnak látja, ha muzeum helyett minden faluban községi könyvtárt alapítanánk. Ennek vitá-sába most nem bocsátkozunk, s F. ur levelét csak azért nem tartjuk közlésre méltónak, hogy javaslatát czélszerűségének bebizonyítására egyet-len magat által alapított falusi könyvtárról sem tu-dósítsa.

*R. S. ur Sz. Györgyről már egészen más hangon ír a muzeumból; nála már csupa „magya-rok istene, nemzetünk szent oltára, hős tettek“ s többfélék olvashatók. Mind szép dolgok; hanem még szebb az, hogy R. ur minden urbéri kárpót-lási összeg után 10—100 ftig 1 ftot, vagy az ipa-rosok értéke után is 100 ftól 1 ftot, a folszaba-dultaktól pedig 50 ftól 1 ftot javasol adózás ut-ján a muzeum számára fölhajtani. E szerint egy pár millió csak bejőne ha csakugyan bejőne. Mert R. S. ur hazafiúi áldozatkészsége, ha jól értettük levelét, csak a mások zsebére terjed ki, miután maga részéről egy fillér alapításról sem tudósít. Régen divat volt a más zsebére calculált indítvá-nyok által bizonyos hazafisági nimbust köríteni ma-gának feje körül: óhajtnak, hogy az ily áldcsősé-gek ideje már lejárt legyen. Részünkről csak a va-lódi tetthazafiságot tartjuk méltónak hogy lapjaink-ban a közvélemény napjánál sütközlőzhessék.

*Kaptuk a „Tanodai lapok“ első számát. Na-gyon érdekes és czéljának igen jól megfelelni lát-szó lap. Szerkesztője a munkás Lonkay Antal s földolgozó társa és protectora a tudós és jeles Ha a s Mihály cs. k. budai helytartósági iskolata-nácsos. Ajánljuk különben a plebános, de minden felekezeti lelkész uraknak is. Előfizetési ára má-jus-december végéig 2 ft 40 kr.

*Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe egyúttal a Gazdasági lapokat is. Sok közhasznú érdekes köz-lelményeket találhatni benne. A minap a legjobb arató és kaszáló gépeket ismertette meg, miből csakugyan kitűnt, a mit eddig alig hittünk, hogy egy kocsis két lóval, ily géppel egy nap tíz hol-dat learthat vagy kaszálhat a legszebb renddel, csak legyen a ki felkötözze.

Nemzeti Színház.

*Szombaton május 3-án Angolosan és Otting-er ballet társaságának föllépte. A vígjátékról nincs sok mondanivalónk; néhányszor megneveztette a közönséget, s így mint látszik, egyetlen foladatát teljesíté. Ottinger társulata öt tagból áll. Három hölgy és két fiú. A hölgyek lehetnének tíz évvel fiatalabbak, a fiúk tíz évvel idősebbek. A táncz, ha kellemmel, élénkséggel és plasztikával nem bír, csak dilettánsoktól nézhető el, s mi e tulajdonságokat a bukaresti és bécsi Carl színházi (?) tagoknál föl nem találtuk, kivéve a legkisebb fiút, ki elég é-levelességgel és ügyességgel sürgött forgott. Közön-ség szép számmal gyűlt be a szokatlan látványra.

Vasárnap május 5-én „O nem feltékeny“ és Ottinger társaságának második föllépte. H. P. Cornelia a társalgási naiv szerepekben legsze-retetreméltóbb. Ezt ma is bebizonyította. Gyulai helyesen fogta fel és exequálta szerepét. A szép számu közönség folytonos tetszés nyilatvásokkal kísérté játékát. D. ó s á t régen láttuk annyi ked-vel és készütséggel a színen. A közönség elisme-rést tanúsított iparkodása iránt.

Hétfőn május 6-kán Raczek testvérek hangversenye, s „Égy ur és asszonyosság“ vígjáték.

A hangversenyadók zajos tapsokat arattak, ugy Gyulai és Filippovicsné is; a közönség elégtűntlen hagyá el a házat.

Kedden május 7-én „Két testvér“ dráma, előnyeivel és hátrányaival a parizi pénztár dara-boknak, melyek egy hét alatt készülnek, hogy gyakran egy estén haljanak meg. Nem látjuk át, miért kelle másodsor is színre hozni, holott első ada-tások már elítelte a közönség. Ez alkalommal mint újonnan szerződött tag, Molnár, vidéki ifjú színész mutatta be magát, s bár szerepe egyetlen jelenetből s alig néhány szóból állott, a közönség figyelmét sikerült magára vonnia. Jó szinpadí a-lakkal és hanggal bír, s így egyedül tőle függ, nevének jelentőséget szerezni. Óhajtanók őt jelen-tékenyebb szerepben látni, hogy tehetségét és kép-zettségét megítélhessük.

Videki levelezés.

B. Hunyad, april 29.

Tisztelt szerkesztő ur! Engedje meg, hogy őnt és olvasóit gr. Csáky György ő nagyságának, egy a közönségérést és méltánylatot teljesen kiér-demlő emberbaráti szép tettéről tudósíthassam. Vá-rosumk — a mint az, önnök becses lapjában is el-mondva volt — közelebbi időkben több rendbeli égésnek és gyújtogatásnak volt színhelye, minek következtében városunknak igen sok munkás sze-gény polgára tétett lakatalláná, házaik földig le-égvén. E szerencsétleneken segitendő gr. Csáky György ő nagysága Hunyadhoz legközelebb eső Bá-bony határában lévő erdőből 3 hold szőlő épü-letnek való fát ajándékozott lakhelyeik fölépité-sére. Ez ajándék helyben az erdőn 1500 pft ér-tékre becsültetik. Midőn a nemes grófnak váro-sumk és vidékünk nevében — mely a gróf ur em-berbaráti jótékonyágát nem most tapasztalja elő-ször — legforróbb hálánkat és köszönetünket nyil-vánítom; nem tehetem, hogy elszegényedett éget-teinket más emberbarátok figyelmébe és kegyeibe is ne ajánljam, miután saját erejökön mostanság alig foghatják helyzetüket csak türteltővé is tehetni.

Agh Ferencz.

Színházi részvényesek gyűlése apr. 24. 1856.

(Folytatás.)

Hogy ezután, a közelebbiről bevégzendő má-sodik évben a színházalap minő állásba jött, azt a jövő hó elején beadandó és a közelebbi évgyű-lésen tárgyalandó számadás mutatandja meg; any-nyit azonban a pénztárnoki napló megtekintése ut-án még is mondanom kell, hogy ez évben az a-lapon nehézkedő teher nagyrészt letörlesztetett, de másfelől a színházi részvénydíjból egy jelenté-keny összeg jött hátrálékba; mely körülmények-nél fogva kénytelen a bizottmány a t. cz. részvé-nyes urakat és urnókat hazafiúi köteleességek mie-lőbbi leróására annyivalinkább fölkelni, mivel még az épületben is igen sok a teendő, melyet tovább halasztani nem lehet.

A színház szellemi részére ezuttal, fájdalom! semmit sem fordíthatott a bizottmány a színházi alaphól, miután a bevétel, mint a számadás e. ed-ménye mutatja, a legsürgősebb anyagi szükségek-re sem volt elégséges; már pedig ez első, mert épület nélkül az intézet szellemi része már éppen nem állhat fenn, és az utóbbi különben is talál pártolást lelkes ügybarátok és honfiaknál, a mint ez az említett évben is történt, midőn lelkes hon-fiakból egy társulat alakult, mely — forró közö-nét érte a nemzet nevében — a színezetet pártol-ása alá vévén, e magasztos czéljában semmi ál-dozaatot sem kímélt.

Ebből áll az, miről a t. cz. közgyűlést érte-síteni köteleességének ismerte a színházi bizottmány.

Ezen jelentés felolvasása után a gyűlés átment a tanácskozára.

Medgyes Lajos a „Kolozsári Közlöny“ 9-dik számában, némelyek (?) fölszólítására, azt nyilatkoz-tatja, hogy e lapok hasábjain Mányai Miksa és M. M. betűaláírással megjelent levelek szerzője nem ő. Az én tiszteletes barátom s azok megnyugtására, kiket a dolog érdekel nyilvánítom, hogy a kérdésben forgó cikkek írója én vagyok. A netalán kétké-dőket utasítom Kövári László „Erdély nevezete-sebb családai“ című történeti munkájának P betű alatti rovata átolvasására, honnan látható, miként ez álnevet régen használok. Hogy az olvasó kö-zönség azon részét, mely inkább az író személyé-vel mint az írt tárgyak fölötti gondolkozással szo-kott foglalkozni, a kíváncsiság gyöttrő kínainak ki ne tegyem, s így több időt engedjek személyek helyett dolgokról elmélkedni; de másfelől mivel az álarozkodásnak különben sem vagyok barátja, sem az életben, sem a lapírodalomban, így rem, hogy e lapokban megjelenendő minden közlemé-nyeim ezután saját nevem alatt látnak világot. *)

Dézs, april 29 1856. Pataki Ferencz.

*) A mint tetszik, de nem szükséges; csak hogy mi tudjuk, kinek leveleit közöljük. A közönség soha se bajlódjék azzal: ki írt, hanem avval mit írt. Méltányos fölszólá-lások előtt nem zárjuk el az alkalmat. Szerk.

Pest. Gyászhirrel kezdjük Berényi An-tal, a „vak Béla“ és „Kálmán király“ történeti drámák, szép tehetségű szerzője april 30-kán egy szomorú véletlen esemény következtében meghalt. Eppen Sz. Fehérvárról szülőföldjéről Pestre uta-zott vissza, midőn a lovak az Erd melletti mere-deken kocsiját elragadták. Berényi kiugrott, de szerencsétlenül, mert erősen véreni kezdett, s Té-tényben, hová vették, csak hamar meghalt, ifjusá-ga legszebb korszakában. Benne irodalomnak, kü-lönösen a drámaígy sokat vesztett. Nyugodjanak békén porai!

*Gróf Fáy István „Régi magyar zene gyön-gyök“ czím alatt Csermák, Bihari, és Lavotta gyö-eörű szerzeményeiből egy igen becses gyűjteményt szándékozik kiadni, mi hogy rendkívüli kedvesen fog fogadtatni, a szerzők nevei kezekednek föléle.

*G. Andrassy György a tiszai vasu-társaság elnöke a budapesti keresk. társaság és iparkamarának s kereskedelmi testületeknek ér-tésére adta, miszerint az egész 40 millió aláírási öszvegből, három millió forint a magyarországi a-láírás számára tartatott fen.

*Levassor ur és társulatának szerencsése volt f. hó 27-én este O. cs. k. Fensége Albrecht Fühg főkörmányzó ur teremeiben színi előadást rendezhetni.

*Szabó urat és társaságát, mely jelenleg Vá-radon működik, s mely még e hó folytán Bécsbe menend néhány vendéglőadásra; a bécs-szolgoki vasutársaság igazgatósága készen nyilatkozott a vasuton földidjért szállítani fel. Ez mindenesetre figyelemre és fölemlítésre méltó esemény.

Császári nyilparanes.

Mely által azon határozmányok, mily módon és mely forrásokból legyen a kinyomozott urbéri kárpótlás a jogosítottoknak az összes érdekelték jogainak megőrzésével lehető gyorsan teljesítendő, valamint a moratorium megszüntetése Erdély nagy-fejedelemség számára megalapítatnak.

(Folytatás.)

43. sz. Azon hitelezőknek, kik a kibocsátvá-nyi határidőben 1856. évi mart. 1. táblázott köve-teléseiket benyújtották s a határidőben megjel-nettek, hatalmukban áll: vagy a megszerzett elsőb-bégi jog folytán adósaiknak ingatlan vagyonával, a tárgyalásban lévő kárpótlási kamatok kizártával a tartozásokat kiegyenlíteni, vagy az utóbbiakból le-járt vagy folytatódhat felmondható követeléseiknek nevékre szóló földterhermentesítési kötelezvények és le nem járt vagy folytatódhat fel nem mondható követeléseik erejénél fogva a kárpótlási tőkére szó-ló, a tartozó nevére kiadandó és törvényesen le-téteményezendő földterhermentesítési kötelezvénye-kért illetőségeket követelni.

44. sz. Ha a kárpótlási öszveg azon betáblá-zott követelések fedezésére nem elégséges, melyek-nek átutalványozása a hitelezők által a 43. sz. ér-telmében választatott, ugy az utalványozás minden kö-vetelést megillető előjog érdemében történendő meg.

45. sz. Ha a 43. sz. megjelölt hitelezők kö-zül a kárpótlási tőkére szóló utalványt egyik sem választja, vagy ha választás által a tőke nem de-rül ki, úgy a 33. sz. b) értelmében különösen idé-zett hitelezők különbség nélkül, követeléseiket a határidőig akár bejelentették, akár nem: vagy sa-ját magok között történt, vagy az ilyenek hiányá-ban egy törvényileg megszerzendő egyezkedés foly-tán, következőkben rendben nyerendek utalványo-kat a kárpótlási tőkére:

1. A betáblázottak osztálya mindenesetre a be nem táblázottak osztálya előtt.

2. A be nem táblázottak osztálya:

a) a határozottan beleegyező hitelezők a hall-gató beleegyezők előtt;

b) az e két alosztályzat elsejéhez tartozó hi-telezők követeléseik nagysága, s az alosztály-zat második részéhez tartozó hitelezők követeléseik eredetének ideje szerint.

3. A betáblázottak osztálya:

a) azon hitelezők, kik a 43. sz. értelme sze-rint jogalkatási joggal nem bírnak az e választás-hoz valókkal bíró hitelezők előtt;

b) mindkét alosztályzatnak hitelezői egymás-közt a követeléseikre nyert betáblázási idő koráb-bi kelte szerint.

Ha a 33. sz. lit. b) értehnében hitelezők nem idéztettek, vagy ha ezeknek utalványai által a kár-pótlási tőke nem csökkenne, úgy e tőke, vagy an-nak maradék összege az elismert tulajdonosnak o-da ítélendő.

46. sz. Ha a kárpótlási tőkére évi jövedelmek utalványozandók, akkor a részes feleknek megen-gedtetik, hogy erre nézve kiegyenlítés öszvegn is megállapodhassanak, mely fölött a jövedelemre jogosítottnak nevére szóló terhermentesítési köte-lezvények adandók ki.

Ha nem jön létre egyeség kiegyenlítés öszveg iránt, akkor a terhermentesítési kötelezvény kiadá-sa nem történik meg egy év jövedelmét hús-zszorosan meghaladó öszveg iránt, és a terhermen-tesítési alaphól csak az érintett jövedelem, annak

megszűntéig, vagy a jövedelemnek megfelelő tőke törvényes meghatározásáig utalványozandó a jogosított számára.

Mi e nyílt parancsban az évi jövedelmekre vonatkozólag rendeltett, ugyanezen időnként visszatérő fizetésekre is alkalmazható.

47. sz. Kötelezettségek átutalásánál a kárpótlási tőkére, azok tekintet nélkül a kisebb nagyobb kamatlábra, a tőke nagyságában, a hátramaradt kamatok ellenben oly mértékben, melyben ezt a tőkével hasonló előjog illeti, számítassanak föl.

A hátramaradt kamatok mindig ama határig számíthatók, honnét a kárpótlási tőke tovább kamatozni kezd (23. sz. lit. c.) és a tőkéhez csatlандó.

48. sz. Ama követelések, melyek vagy a kárpótlási tőkére utalандó vagy biztosítандó, a fennálló törvények értelmében pengő pénzben számíthatók.

49. sz. Követelés jogossága csak az adóstól, annak átutalása vagy biztosítása a kárpótlási tőkére ellenben, a tulajdonostól is elvitatható.

A betáblázott hitelezők csupán arra hatalmaztatnak föl, hogy egy kötelezettség előjogát vitathassák el, ha és mennyiben a kárpótlási tőkéből nem elégítették ki.

50. sz. Ha egy a kárpótlási tőkére utalандó vagy biztosítандó adósság valóság egészben vagy részben tagadtatik, akkor a hatóság a perlekedő felek közt mindenek előtt kiegyezkedést szándékozik létrehozni. (37. sz.) Ha ez nem sikerül, akkor a kérdéses összeg felett az adós nevére irandó a tehermentesítési kötelezvény, a hitelező igénye ellenben hatóságilag lefoglalандó és letéteményezendő. (Folyt. köv.)

K Ü L F Ö L D.

FRANCZIAORSZÁG. Napoleon császárnak éppen nincs inyére, hogy a békeokmány közzétételével a „Moniteur” meg lön előzve, s kívánt, hogy külügyminiszerének a szabadsajtó ellen tett megatmadása mintegy előre ki lön kürtölve. Az angol sajtó egyszerre kitalálta, hogy a hü képviselő e re int, de amarra mutat. A „Daily News” egy igen éles vezércikkben tárgyalja a bonapartismus jámbor ohajzásait, „a civilizációt és szabadságot” illetőleg. Walewzski gróf ugy nézi a belga sajtószabadságot mint „állandó rémet” Franciaországra nézve (mint egykor Russel lord Szbasztópolt nevezte) s Leopold királyt az államesiny utánzására ösztönzi a barátságos szomszédi segély-ígéretével.

Brüsszelben nagyon beszélnek, hogy Párisból igen erőlyes jegyzék érkezett a belga királyhoz, a szabadsajtó korlátozását határozottan kívánó. A belga „Independence” e napraforogó lap is kénytelen megvallani, hogy Belgium hálával tartozik az angol lapnak, csakhogy nincs miért oly nagyon aggdólni, mert ember legyen, ki a belga sajtószabadságon ki fogjon mint az 1830-ki forradalom egyik legdicsebb vívmányán. Azonban a király nem ok nélkül aggdólik.

A béke alig megkötvé, már ismét vehetni észre némi izgalmat a pártokban, mint ezt számos elfogatások tanúsítják a megyékben és Párisban. Mi okból történjenek ezek, arról csak bizonyos tartózkodással lehet suttogni. — A választások természetesen a kormány részére ütnek ki. Lehetne-e ez másképpen? Néhány megyében a választók többsége nem vesz részt a választásokban; ellenjélt nem léphet föl a meggyőzők engedelme nélkül. Momtalembert e viszonyt nyíltan kimutatta a kamarában. Beszéde nagy figyelmet gerjeszt s a kormányt is megdöbentette. A kormány érdekében áll valóban megengedni a közvéleménynek azon fejlődést, melyet a francia jellem igényel. Azt hiszik minden jól megy; később tán súlyosan tapasztalandják az ellenkezőt.

A párisi közvélemény a belga sajtószabadságra nézve az, bár hagnak békében azt azon utolsó kisdéd zugában, a hová menekülni kényszerült. A belga kis lapok ugy is oly csekély horderejük — kevés ember olvassa őket — s csak szelmalom elleni kiűzés az ellenek teendő intézkedés. — Szó volt a hadsereg számát csökkentő rendszabályokról. Azonban ugy jön ki a dolog, hogy nem a szám maga változik, hanem csak az összeállítás.

A békeokmány közlése, mint mondják, a császári nyomda szedőj indiszcretiójának lehet köszönni. Szigorú vizsgálat után kült, hogy a kihagyott cikkek egyetlen munkás szedte, míg a közlötöket többen szedték. Ezen egyetlen szedő nem lehetett megvesztegetni, a mint gyanítják. — Ha a császári birodalomnak is annyi vesztegethetlen hive van, mint a császári nyomdának, akkor nem a legszilárdabb lábón áll.

ANGLIA. Londonban találkoztott egy lap, mely fekete szegélybe foglalva közlé a béke szerződényt — a „Sun” e különczkódó lap, mely halvaszóltótnak látszik tartani a megkötött békét, s ily furesza kifakadásokat hallat: „A békekötésnél, német szellem” volt az irányadó; a brit nemzetszégennél egyebet nem nyer a béke által. — Van-

nak, kik vagy Palmerston bukását, vagy a parlament feloszlatását várják. Palmerstonnak szemére vetik, hogy rosszul számított, hogy mindennek, a mihez kezd, nagyobb a füstje mint lángja. O volt az, ki feltette ama békepontokat, melyeket f. év kezdetén Austria az orosz udvar elé terjesztett volt, — tette pedig ezt a nemes lord azon hiszemben, hogy Oroszország a kitűzött pontokat el nem fogadja. De elfogadta, és most már John Bull di-hösködik amiatt, hogy Palmerston oly szükre szabta követeléseit. Az angol, ki a lóhátról beszéléshez hozzá szokott volt, most az egyszer emberére talált III Napoleonban. Bár mint szabódjék is, kénytelen lesz a békeföltételeket megtartani, míg Franciaország és Austria az európai kérdéseket illetőleg egymással kezdet fognak. Ez bántja oly nagyon a brit kevelységet, s ingerlő, heves kifakadásokra Ausztia ellen — mond az Öst. Ztg.

— Az angol lapok hangján mind inkább látszik az Austria elleni ingerültség. Az olasz kérdés csakütiügyl szolgál nekik erre: a valódi ok mélyebben fekszik. A büszke angol szívében vérző fulánk a tapasztalat, miszerint a keleti háboru csak francia szomszédjának szolgált hatalma növesztésére, míg Angliának eddigi tekintélyt s befolyását ki-sebbitette, miután kün a csatatéren, mint az értekezleti zöld asztalnál is Franciaország kezében volt a döntő hatalom. Mily lealázó az angola nézve a francia katonák azon jelentkező hiedelmeis, miszerint ők voltak mindig, kik a krimiai harezok alatt az angol katonát a bajból kibuzták, s most a Victoria királynő által a francia csapatoknak küldött krimiai érmet is csak mentő éremnek gunyolják. Es éppen ez okból fekvék oly érdekében az angol kormánynak, hogy tengeren, az e tavaszra számított hadjáratban kárpótlást nyerjen magának oly igen borult fegyverdicsege számára. Innen a brit flotta oriai kíséreltet azon czélból, hogy Kronstadtot vagy Szbasztópolt szétrombolják, s az orosz flotta végmaradványát is tönkre silányítsák. Ez egyszersmind a leghatályosabb esz köznek látszik az angolok előtt, hogy rémületet gerjeszenek az Anglia irányában rokonszenvet nem érző nemzetekben is. — Az ausztriai diplomácia megakasztja az angol merész terveket azáltal, hogy utat töre az Orosz- és Franciaország között létrejehető kibékülésre. Ezért a boszankodás Anglia részéről oly béke miatt, melynél ezuttal nem Angliának jutott az oroszlátnész. S minthogy a brit sajtó nem elég bátor a francia császár ellen sikra szállani, kényelmesnek tartja Ausztia támadni meg, annyival inkább, mivel a svéd kabinet buzgón törekedik olaajt önteni a tüzre. Hogy Piemont is kedvetlen a béke oly gyorsan történt megkötéséért, könnyen felfogható, mert az álmodott nyermények nem valósulnak; ánde megfoghatatlan az, hogy az Oroszország által inspirált sajtó Anglia- és Piemonttal együtt karképez Ausztia ellen, mely az angolokat meggátolta abban, hogy Pétervárat megölöddözék és az orosz flottát Kronstadt előtt megsemmisítsék Irja egy bécsi hírlap.

— Pénzen járják a bucsut. A közelebbi háboru költségeit így állítja össze egy angol lap: Franciaország nyolczszáz millió, Anglia ezer millió, Törökország veszteségeit bele nem számítva ötven millió, Austria hatszáz millió, Szardínia harmincz millió, Poroszország negyven millió, és Oroszország — csak az újonnan kölcsön vett összegeket, nem pedig a hadi költséget is számítva — kétszáz negyven millió pengő forintot költött a háborura. Azért oly drága a jelen béke, s mint drága kincset méltó őrizni.

OLASZORSZÁG. A helyzetre némi fényt vetnek ime Párisból írt sorok: „A páma meg-szállását illetőleg az osztrák követ megtön minden kellető felvilágosítást: a rendszabály csak ideig-óráig tartó s a pámai hgnő különös kívánata folytán van téve. Mazzini fölhasználta a pámaiak törkezelési ügyességét s az orgyilkosok ott számolnak. A hercegnő pedig nem nyulhatott erőlyes rendszabályokhoz, mert a csendőrség kivételével a hgségben alig van sereg. A hgnő Ausztia-nál keresett segélyt s nem Piemontnál; a francia kormány nézete szerint pedig erre tőkéletes joga van a hercegnőnek, ennél fogva az ausztrai cabinet-nek ez iránti nyilatkozatát minden észrevétel nélkül fogadta (Ugyanazt tehetni föl az angol kormányról is Clarendon lordnak a parlamentben tett nyilatkozata szerint.)

Mi az egyházi államban teendő reformokat illeti, teljes remény van hozzá, hogy a szent atya az azok iránti megegyezéseket figyelmére méltatja; azonban kényszerítő módok alkalmazásáról szó sincs. Több fölül hallani ugyan, hogy a francia őrsereg Romában erősítetteti fogna, mert a kedélyek ott még igen is nyughatatlanok. Minden esetre nem valószínű, hogy Franciaország Romában vett állásával oly hamar felhagyna. Cavour gróf emlékirata sok zajt ütethetett, s tán később némi javításoknak is szolgálhat kiindulási pontul. — Az angol kormány igaz sokkal többet akarna mint Franciaország, a nélkül, hogy azért ezzel ellenkezésbe jö-né; Clarendon lord el is vivé magával Lon-

donba Cavour grófot — mely utazásnak kétség-kül politikai célja van. Mind mondják az olasz gróf Palmerston lorddal megegyeztek azon hang felett, melyet a britt parlamentben s a piemonti kamarában hallatniok kell, s bizonyosak lehetünk arról, hogy e hangok a forradalom reményeit megsemmisíteni nem fogják. Sajnálva emlegetik ugyan a demagóg izgatást, de ápolják azt, hogy rémítés végett használják. Mindenesetre veszélyes egy jüték. Egyébaránt Cavour grófnak ezen kirándulása hírszerint a Tuileriákban nem tetszett. — Mi Ná-polyt illeti, a királytól már minden meg van nyerve, mi nyerhető vala; nemsoká teljes amnestiát fog adni a politikai vétkeseknek, ha való a hír. Angliához az eddigi feszült-viszonylat áll fenn.

— Egy londoni levélből az tűnik ki, hogy Anglia és Franciaország az olasz földön nem együtt kezdik sütni a fánkot. Most jön világosságra, hogy ama híres levél, melyet Napoleon Lajos Roma elfoglalása idején Ney Edgar segédének írt, a Palmerston-féle diplomácia eredménye. Palmerston ugyan is csak azon feltételt adta, hogy beléegyezését Roma elfoglalásába, ha Franciaország reformokkal kísérendi azt. Most, midőn a császár azt vélte, hogy a pápa alattvalóinak szabadelvű törvényhozást ígérő levél, már rég feledve van, csak előáll az igazga Palmerston az alkalmatlan figyelmzetéssel. S Clarendon lord is elutazása előtt nyilatkozta a császárnak, hogy itt a pillanat, midőn Franciaország kénytelen leend elég tenni ama szabadelvű ígéretnék, melyek neki az utat Romába kinyitották.

— Turinből jövő utasok — mond egy párisi levél — némi forrongásról beszélnek, mely Piemontban jelentkeznek, főképp az olasz ügyeket illető, ápril 8-diki jegyzőkönyv miatt, s a 17,000 főnyi szárd hadosztálynak krimiából visszajövele következtében. A piemonti lapok a miatti mérgőkben, hogy Austria nagyravágásuknak ellentállt, az Oroszországgal szövetség eszméjét kezdtek hirdetni, közlik Orloff és Cavour gróf állitolagos beszélgetését. Oly irány ez, mi a gondolkodásra tárgyat nyújt.

UJABBAK. Az orosz császár komolyan veszi a békét, s mily határozottan kívánja annak áldását saját népeivel érezetni, bizonyosak legújabb fontos ukája, mely hat évre mind Orosz- mind Lengyelországban minden katonai újonczozást teljesen felfüggeszt.

— Goresakoff hg mint tudjuk, külügyminiszerre tétetett Nesselrode helyébe. Még jan. 16-án midőn Nesselrode Oroszország követeléseit mind feljebb feljebb fokozná, mondta volt a czár ezen szavakat: „bold, atyám néhány szolgálja már túlélté magát, s a jelenkor igényeinek nem tud e-leget tenni. Se szavak következtében vonulának vissza Mensikoff, Nesselrode és Csernicseff.

— Palmerston a szabadelvű parlamenti tagok pártolását megnyerve, szilárdon üli a nyergét. — A parlament eloszlátása elmarad. — apr. 29-én az alsóházban Karsz fölött folyt a vitázat. A kincstár-kancellár visszautasítá az Aziabani hadviselésre nézve a kormány felelősséget és szavazást sürgetett. Bulwer és Disraeli elnapoltatást kívántak. Palmerston ellene nyilatkozott. A szavazásnál, vajjon elfogadtassék-e az elnapolás vagy nem, a kormány 243 szóval győ-zött 173 ellen. Miután e szerint a főkérdés miképeni eldölése előre látható vala, Palmerston önként beléegyezett az elnapolásba.

Állam- és iparpapírok árkelete.

Bécs, maj. 2—3. 1856.

E r t é k	Majus 2.	Majus 3.
5 ⁰ / ₁₀₀ -es met.	84 ¹ / ₁₆	85
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ -es met.	75 ¹ / ₄	75 ¹ / ₄
4 ⁰ / ₁₀₀ -es met.	—	66 ¹ / ₄
Nemz. kölcsön	85 ¹ / ₁₆	85 ¹ / ₁₆
1834-ki sorsjegy kölcsön	—	224
1839-ki „ „	133	132 ¹ / ₂
1854-ki „ „	108 ¹ / ₂	107 ³ / ₄
5 ⁰ / ₁₀₀ Földtehermentesítéskötelez.	85 ¹ / ₁₆	76 ³ / ₄
Északi vasutrézvény	289 ¹ / ₂	289
Francia „ „	—	355
Hitel részv.	357 ¹ / ₂	—
Bank részv.	1126	—
Duna gőzhajózási	635	—
Arany	5 ¹ / ₂	5 ³ / ₈
Ezüst	4 ¹ / ₄	4 ¹ / ₂

Felölös szerkesztő:

VIDA KÁROLY.

Sajtónibák. A közelebbi szám első lapja 3-ik hasábjá első sorában: „Eritis sicuti Dei” helyett olvassd: Eritis sicuti Deus. — A 4-ik lap első hasábjá 6-ik sorában hiba, hogy „szegény Isáok verik Istók helyett.”

 Mai számhoz egy melléklet van csatolva.